

ІТИ НАЗУСТРІЧ ХРИСТОВІ, ПОПРИ ТРУДНОЩІ І НЕ БОЯЧИСЬ ПОМИЛОК У ДОРОЗІ

01.12.2023 р.

Іти за голосом Божим не завжди дається людині легко. Різного роду перешкоди з'являються вже на перших етапах Божого поклику і супроводжують людину в тій чи іншій постаті впродовж усього шляху віри.

Приклад Авраама – нашого прабатька у вірі, який на поклик Божий вирушив у дорогу, хоч до кінця не знав, ані кінцевої мети, ані не міг передбачити всіх труднощів, які його на цій дорозі стрінуть (Рим. 4, 3; Як. 2, 23), дуже промовистий і повчальний. Так само й апостоли Христові, хоч покинули все і пішли за Ісусом, не могли передбачити з певністю всього, що незабаром стало частиною їхнього життя і їхнього духовного досвіду.

Подібний досвід здобули також мудреці зі Сходу. У їхніх душах передовсім могли поставати сумніви, чи варто взагалі вирушати у дорогу, чи не достатньо просто милуватися чудесною зіркою, розповідати іншим про її

красу, писати трактати про її мандрівку небом тощо. Та все ж вони успішно подолали цей перший виклик і вирушили в дорогу. Лукавий намагатиметься перешкодити нам на шляху віри тим, що намовлятиме нас взагалі не сприймати серйозно те, що постає перед нашими очима, чи що доходить до наших вух...

Відтак мудреці мусили згодитися на те, що їхній шлях буде позначений реальними труднощами і вимагатиме від них самопожертви і витривалости, особливо, якщо взяти до уваги, що це не було прочанство ХХІ ст., яке організував паломницький центр чи якась авіакомпанія, які беруть на себе всі організаційні клопоти та ризики, пов'язані з мандрівкою...

Робота Микити Тітова

Йдучи за голосом Христа, маємо розуміти, що це нам буде щось коштувати. Але будьмо певні: воно того вартує! Бо на нас чекає не щось незнане і невідоме, – на нас чекає зустріч із Богом, досвід Божої присутності і Божої любови!

Ще однією трудностю було те, що зірка не завжди світила перед мудрецьми. В цій подорожі вони не раз мали почуватися розгубленими, не раз мусили зустрітися віч-на-віч зі своїми запитаннями, сумнівами, відчуті болісну непевність, робити непередбачені зупинки й очікувати знаку з неба. Так вони вчилися самовідречення, мудрости не покладатися на власні сили, вміння, досвід, а щораз більше довіряти Богові, приймати і поважати Божі ритми і Божий провід.

В духовному житті це так важливо: не форсувати подій, які стосуються власного духовного зростання, і ще більше – які стосуються зростання інших, а дозволити Богові діяти тоді і так, коли і як Він буде вважати це найкраще зробити...

Нарешті – і це було особливо важливим, хоча і важким, – вони мали прийняти факт своєї людської слабкості, своєї здатності помилятися, сходити з правильної дороги, приймати неправильні рішення. Бо ось, коли вони вже думали, що досягли мети, то виявилось, що прийшли не туди, куди було потрібно: Месія народився не в Єрусалимі, а в Вифлеємі. Відтак у Вифлеємі, вірогідно, сподіваючись побачити Новонародженого в оточенні численної свити, в розкішних палатах, насправді ж побачили вбоге дитя, сповите у прості пелюшки й оточене домашніми тваринами, що зігрівали своїм диханням холодну стаєнку, де народився цей «юдейський цар».

Як часто наші очікування та сподівання розбиваються об просту і сувору дійсність, яку ми стрічаємо, наближаючись до Бога! Такий досвід вчить нас смиренности й необхідности жити в поставі, яку традиція називає «постійним наверненням» і про що ми молимося, кажучи: *«Осталий час життя нашого в мирі і покаянні скінчити у Господа просім!»*.

МОЛИТВА

Мій Господи і Боже! Веди мене дорогою, яку Ти сам визначив для мене! Дай мені мудрість не відступати перед труднощами і зі смиренням приймати свої обмеження і слабкості. Дай мені мудрість довіряти Тобі щораз більше і, незважаючи на все, йти вперед, щоб моя віра в дорозі не ослабла, а навпаки – зміцніла, та щоб наприкінці дороги я міг пережити ту радість, яку зазнали мудреці зі Сходу, і разом з ними промовити слова праведного Симеона: *«Нині можеш відпустити слугу Твого, Владико, за Твоїм словом у мирі!»*. Амінь.

† Богдан Дзюрах/[ФБ](#);
друковане видання:
Єпископ Богдан Дзюрах,
Назустріч Різду Христовому,
вид. Свічадо, Львів 2022, стор. 67–70.

Іти назустріч Христові, попри труднощі і не боячись помилок у дорозі	1
Правила Різдяного посту та чого навчає Церква?	4
«Правда про геноцид українців дуже довго торувала собі дорогу», – владика Богдан в день пам'яті жертв Голодоморів	7
Їх тримають, бо незламні: рік полону священників із Бердяньська	9
Війна Росії проти України 24.02.2022 – ? (випуск 43 хроніки війни)	16
Намагаємося бути посередником від серця до серця	17
Анна Нейстат: «Те саме було в Чечні. Для них не було мирних мешканців. Для них будь-яка жінка була снайпером, а будь-який чоловік – терористом»	24
У Росії зруйнували меморіальну стіну жертвам репресій, зокрема і отцю Климентію Шептицькому	32
Глава УГКЦ: На росії знищили пам'ятник блаженному Климентієві Шептицькому, якого «Яд Вашем» проголосив праведником народів світу	34
«На наших кладовищах багато життя», – владика Володимир Груца в інтерв'ю для німецької католицької радіостанції	36
Моторошно і світло одночасно. Надія є!	40
«Дружба без кордонів» – міжконфесійна зустріч молоді в Німеччині	41
Слово кардинала Ґуалтьєро Бассетті з нагоди вручення йому Ордена митрополита Андрея Шептицького	44
У м. Гостомелі на Київщині УГКЦ відкрила перший Центр зцілення ран	47
Питання до американських законодавців про Україну	49
Молитва	55

ПРАВИЛА РІЗДВЯНОГО ПОСТУ ТА ЧОГО НАВЧАЄ ЦЕРКВА?

15.11.2023 р.

15 листопада Українська Греко-Католицька Церква почала Різдвяний піст. Цього року вперше за новим стилем. Щоб із користю використати цей час для своєї душі, важливо знати його правила, розуміти сенс, а також налаштуватися на тривалу роботу над собою. Позаяк піст – це інструмент очищення серця від надмірних прив'язань, час духовного підготування до зустрічі з народженим Христом.

ЩО ТАКЕ РІЗДВЯНИЙ ПІСТ?

Різдвяний піст – це період, який розпочинається 15 листопада і триває до 24 грудня зокрема, коли Церква за допомогою молитов та духовних практик допомагає підготуватися до зустрічі з новонародженим Христом.

ЯКА МЕТА РІЗДВЯНОГО ПОСТУ?

Як розповідає о. Юліан Катрій у праці «Пізнай свій обряд», із давніх-давен празник Різдва Христового був на рівні з Воскресінням. Тому й церковний устав трактує Христове Різдво як другу Пасху. У старих типіках і богослужбовому псалтирі під 25 грудня є така примітка: «Пасха, празник триденний». Тож, як до празника Пасхи вірні готувалися молитвою та постом, так і Різдвяний піст став для них часом підготування до приходу Спасителя.

За словами священника, Різдвяний піст став для Церкви також символом молитов і постів старозавітних патріархів та пророків, які з тугою очікували приходу Месії.

Ба більше, наша Церква має прадавню традицію, за якою вірні готуються до празника Христового

Олег Шупляк, «Десниця», 2022 р.

Різдва не тільки молитвою і постом, а й святими Таїнствами Сповіді та Святого Причастя.

Київський митрополит Георгій (1072–1073) у «Білечеському уставі» приписує причащатися зокрема і на Христове Різдво (§ 9). Святий Йосафат у «Правилах для священників» радить заохочувати вірних до сповіді під час Пилипівки. Київський митрополит Петро Могила († 1647) у требнику доручає вірним сповідь і Причастя під час кожного з чотирьох річних постів. Замойський Синод (1720) поручає їх принаймні тричі в рік: на Пасху, Успіння Богородиці та Христове Різдво. Цей Синод приписує поміркованість від набілу на всю Пилипівку. Львівський Синод (1891) дещо злагіднює Різдвяний піст, дозволяючи в понеділок, середу й п'ятницю набіл, а в інші чотири дні тижня – м'ясні страви, але зобов'язує священників відмовляти п'ятдесятний псалом, а мирян – по п'ять «Отче наш» і «Богородице Діво» перед обідом та вечерею.

ЧЕРЕЗ ДОБРЕ ПІДГОТУВАННЯ НАШЕ СЕРЦЕ СТАНЕ ДОСТОЙНИМ ТОГО, ЩОБ У НЬОМУ НАРОДИВСЯ ІСУС ХРИСТОС

У наш час Церква з різних причин досить злагіднила дуже строгі пости, які були раніше, і залишила їх радше добрій волі вірних. Та це не означає, що ми не зобов'язані до практики духа жертви, спокути й посту. Хай, отже, любов до Христа Господа, добро нашої душі та любов нашої священної традиції будуть для нас головними спонуками в тому, щоб щоразу до зустрічі празника Христового Різдва ми підготовляли наше серце й душу молитвою, постом і святими Таїнствами. Будьмо свідомі того, що через щире й ревне духовне підготування наше серце стане достойним того, щоб у ньому народився Ісус Христос своєю ласкою, любов'ю і миром.

ЯКІ В УГКЦ ПРАВИЛА РІЗДВЯНОГО ПОСТУ?

Правила посту зафіксовані у приписах партикулярного права УГКЦ (кан. 115 (кан. 882 ККСЦ). Відповідно до них, упродовж посту вірні зобов'язані в усі середи й п'ятниці утримуватися від споживання м'ясних продуктів і страв. В інші дні дозволені всі види їжі (стосуються лише вірних Української Греко-Католицької Церкви). У всі дні посту потрібно утриматися від організації та участі в гучних забавах, весіллях, танцях, розвагах та інших подібних заходах.

ХТО ЗВІЛЬНЕНИЙ ВІД ПОСТУ?

Від посту звільняються:

- діти до 14 років та особи, яким виповнилося 60 років;
- важкохворі;
- вагітні;
- матері після пологів і ті, що годують грудьми;
- ті, що подорожують (якщо час подорожі перевищує 8 годин);
- ті, що важко працюють;
- ті, що харчуються зі столу інших;
- убогі, що живуть із милостині.

В інших окремих випадках звільняти від обов'язку постити може місцевий ієрарх (єпископ або довірений священник), заохочуючи в цьому разі до діл побожності та милосердя.

Глафіра Щербак, «Царство небесне», 2021 р.

і язик постить від сквернослів'я і лайки... Яка користь, коли ми стримуємося від споживання птиці й риби, а братів угризаємо та пожираємо?».

Піст нерозривно пов'язаний із милостиною:

«У день, коли постиш, споживай лише хліб та воду. А те, що ти звичайно споживав би, маеш віддати вдові, сироті чи потребуєчому. Таким чином ти мусиш самому собі в чомусь відмовити, щоби з твоєї відмови хтось інший отримав користь, щоби наситився й помолвився за тебе Господеві».

Милостиня як вияв любові до ближнього є наслідуванням самого Бога, який першим виявив Своє милосердя до людини.

За матеріалами Христини Потерейко для Департаменту інформації УГКЦ Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

ЩО ПРО ПІСТ НАВЧАЄ КАТЕХИЗМ УГКЦ «ХРИСТОС – НАША ПАСХА»?

Давні християни постили, наслідуючи 40-денний піст Христа, під час якого Він боровся зі спокусами диявола та переміг їх. Піст як спосіб духовної боротьби розвинуло чернецтво, бачачи в ньому засіб досягнення чистоти серця.

Піст охоплює всю людину: тіло – через стриманість у їжі та питті, душу – через стриманість від пристрастей.

Святий Іван Золотоустий навчає:

«Ти не їси м'яса
Не споживай
нескромностей
своїми очима. Нехай
постить і слух; а піст
слуху в тому, щоби не
приймати лихослів'я
та наклепів. Нехай

«ПРАВДА ПРО ГЕНОЦИД УКРАЇНЦІВ ДУЖЕ ДОВГО ТОРУВАЛА СОБІ ДОРОГУ», – владика Богдан в день пам'яті жертв Голодоморів

19.11.2023 р.

19 листопада 2023 року на одній з центральних площ Мюнхена вшанували пам'ять жертв Голодоморів в Україні, участь в якій взяли також представники духовенства, які опікуються українськими парафіяльними громадами у столиці Баварії.

Після поминальної молитви до учасників даної події звернувся апостольський екзарх для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії Преосвященний владика Богдан. Слово архієрея:

Нас тут зібрала жива пам'ять. Ми сьогодні стоїмо тут перед обличчям Всевишнього і кажемо: *«Боже, твій народ живий, нас спаси, благослови!»*.

Ми сьогодні є свідками великої Божої сили і любові, яка діяла впродовж тисячоліть в житті нашого народу. Впродовж історії нашого народу вороги Божі і вороги нашого народу намагалися знищити нашу державу і наш народ. Але ми вистояли і вистоїмо, бо ми живемо вірою Всевишнього. Ми молимося до Бога і плекаємо живу пам'ять про те ким ми є. Ми плекаємо живу пам'ять про наших батьків і сестер, які нас випередили на цій дорозі життя, правди і любові, якою іде Україна впродовж тисячоліть.

Живою пам'яттю про жертв голодомору є молитва. Мільйони наших співвітчизників загинули і над ними ніхто не плакав і не молився. Над їхніми могилами ніхто хреста не поставив. Ми сьогодні стоїмо тут, щоб віддати цей борг молитви, пам'яті і жалоби.

Але жива пам'ять це також є свідчення правди, бо ми знаємо, що впродовж десятиліть у Радянському Союзі, у цій імперії зла, але також і на Заході, злочини комуністичного режиму проти нашого народу замовчувалися. Щойно минулого року ми дочекалися перемоги правди також і на цій землі, коли депутати Бундестагу визнали Голодомор геноцидом нашого народу. І за це ми їм надзвичайно вдячні. Але ця правда дуже довго торувала собі дорогу.

Ми мусимо й надалі боротися за поширення цієї правди у суспільствах, державах і народах. Це наш другий борг перед пам'яттю наших співвітчизників.

А третій борг, який скерований у майбутнє, – ми маємо захистити нашу державу і народ перед новітніми загарбниками. Наші воїни роблять це ціною власного життя. Наші друзі не шкодують свого часу, сил і ресурсів. Ми маємо їм дякувати і маємо з ними великодушно та витривало працювати далі аж до остаточної і цілковитої перемоги. Нехай в цьому нас благословить Господь і допоможе нам!

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ЇХ ТРИМАЮТЬ, БО НЕЗЛАМНІ: РІК ПОЛОНУ СВЯЩЕННИКІВ ІЗ БЕРДЯНСЬКА

Колаж: «Медійна ініціатива»

16.11.2023 р.

Ватикан. 6 вересня 2023 року. Приватна аудієнція Папи Франциска. Єпископи УГКЦ передають Понтифікові незвичний дар: місійний хрест, молитовник і вервицю. А також фотографії двох священників. Папа уважно роздивляється фото. У жовтих ризах зі світлого храму на нього дивляться о. Іван Левицький та о. Богдан Гелета – редемптористи, яких викрали російські силовики в окупованому Бердянську.

Від зустрічі єпископів із Папою минуло два місяці. Від ув'язнення священників УГКЦ російськими окупантами – рік. «Ми регулярно контактуємо з їхніми рідними, – розповідає протоігумен ЧНІ о. Володимир Борейко. — Родина о. Івана отримала офіційне підтвердження від державних структур про те, що він у полоні. До того часу – були тільки чутки. Маємо надію, що така ж ситуація і з о. Богданом. Але де саме вони перебувають, у якому стані, разом чи окремо, на окупованій території України, чи в росії – невідомо».

БУДУВАЛИ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

Отці Іван і Богдан прослужили в Бердянську на парафії Різдва Пресвятої Богородиці УГКЦ близько 4 років.

«Ми з чоловіком жили у Приморську, це 20 км від Бердянська, – розповідає вірянка УГКЦ п. Людмила. — Отець Іван жив і служив у Бердянську, але їздив і до нас у Приморськ, коли там ще не було священника. Так ми познайомилися і близько потоваришували. Він охрестив мого першого онука у 2019 році. На тих хрестинах навіть владика Степан Меньок був, так випадково вийшло (усміхається).

У наших краях, на Півдні, було мало українського. Зокрема, українських церков. Свого часу ми з чоловіком їздили до Донецька, щоби взяти шлюб у греко-католицькому храмі. Тому потихеньку будували у Приморську свою церкву. До війни в нашому місті було близько 10 тисяч населення, а до храму на свята приходило осіб 10–15. Отець Іван приїхав до нас, коли ще не було церкви – лише маленький тимчасовий будиночок із побіленими стінами.

Коли я вперше побачила о. Івана, то була вражена його тихою шляхетністю, вмінням спокійно і вдумливо слухати. Високий кремезний чоловік, завжди охайний. Мало говорив, але так влучно...».

Храм Різдва Пресвятої Богородиці в Бердянську

Сіра стіна, чорна куртка, смагляве змучене обличчя – 24 листопада 2022 року, майже відразу після ув'язнення, російські пропагандисти знімають о. Івана для сюжету про терористичну діяльність УГКЦ. Звинувачують у зберіганні зброї, допомозі українським диверсантам і «масштабній підривній роботі» проти православного Бердянська. Показують допит. З уст священника – жодного зізнання у скоєнні «злочинів».

«Невідомо, у якому статусі перебувають отці в росії: чи як військовополонені, чи як звинувачені у кримінальних справах, – визнає протоігумен о. Володимир. — На жаль, українські правозахисники не мають до них доступу. Ситуація з обмінами полонених складна, бо російська сторона не йде на поступки.

Церква робить усе можливе. Це здебільшого конфіденційний процес. Ми стараємося якнайбільше говорити, щоб ті, хто може допомогти в цій ситуації, були активно залучені. Це дипломатична робота з державними органами влади та на міжнародному рівні з церковною спільнотою. Ми знаємо жорстокість ворога, тому йдеться про здоров'я, а можливо й життя наших священників.

Отець Богдан має проблеми зі здоров'ям – у нього цукровий діабет. Також влітку, перед повномасштабним вторгненням, він пережив операцію на серці. Молимося та маємо надію, що він тримається».

ГОСПОДИ, ТРІШКИ ПІЗНІШЕ, ДОБРЕ?

«Пригадую, 30 грудня, за два місяці до повномасштабної війни, померла моя мама, – ділиться спогадами п. Людмила. — Наш будинок стоїть у передмісті Приморська, із найближчих церков – каплиця Московського патріархату. Уявіть, передноворічні приготування: голубці крутяться, торти печуться. Діти їдуть у гості. На дворі

страшна хуртовина! Ожеледиця (на півдні це часте явище). Помирає моя мама. Московський батюшка, що живе по сусідству, відмовляється хоронити. І мій чоловік вирішує подзвонити отцю Іванові. Дзвонить (а отець щойно приїхав додому, ще валізи не розібрав). І отець Іван спокійно каже: «Чекаю на вас завтра об 11-й у приморській церкві».

Я досі пам'ятаю слова отця Івана після похорону. Таку маленьку, але теплу цитату: "Господи, усі ми мріємо опинитися на небесах... Але трішки пізніше, добре?". І так усім стало тепло від цього маленького жарту!

Отець часто розповідав про Іспанію, бо 4 роки там служив. Пригадую, якось розповідав про печеру, де на камені побачив напис: "Бог завжди веде вперед". І він мав у серці оцю здатність іти вперед за Богом. Навіть тоді, коли почалася велика війна і Бердянськ опинився в окупації».

БУТИ З ВІРНИМИ

«Коли почалося повномасштабне вторгнення, ми дозволили нашим отцям виїхати на безпечну територію України, – продовжує розповідь о. Володимир. — Однак вони обоє вирішили залишитися з вірними. Коли виїхали римо-католицькі священники, наші отці взяли під опіку і їхню парафію. Отець Іван разом із парафіянами створив молитовний майдан. Вони молилися в центрі Бердянська спершу під українськими прапорами за перемогу, потім уже більш нейтрально – за мир, поки зрештою місцева окупаційна влада та російські силовики не затримали отця Івана та деяких парафіян. Парафіян згодом звільнили, а отця залишили в тюрмі. Провели обшук у нашому монастирі, зняли пропагандивний сюжет, завели сфабриковану кримінальну справу. Тоді ж заарештували і отця Богдана...».

ОКУПАНТИ ЦЬОГО НЕ ПРОБАЧИЛИ

Пані Людмила пригадує, що в окупації вони з о. Іваном уже не бачились, не могли виїхати навіть до Бердянська.

«Росіяни на блокпостах чомусь не пропускали машини з тонованими вікнами, – розповідає жінка. — А в нас саме така. Казали, що в них, у росії, "так не положено". Мій чоловік на роботу їздив через ліс, оминаючи блокпости, щоб окупанти не причепились, не пообдирали своєю зброєю вікна.

Востаннє ми зв'язалися з отцем Іваном у квітні 2022 року. Розуміли, що потрібно виїжджати, і шукали шляхів евакуації. Він підказав, що Карітас

вивозить людей у Запоріжжя. Говорив спокійно, як завжди. І я подумала, що він теж виїжджатиме. Вже потім дізналася, що він бував у центрі, молився з людьми за мир... Такого йому окупанти точно не пробачили б. Він зовсім не ховався. Вони з отцем Богданом не виїжджали з окупації. Пізніше я дізналася, що вони в полоні і їм приписують статтю за тероризм».

ІСПОВІДНИКИ ВІРИ

«Жорстока підступність режиму, який не забув старих методів фальшивих обвинувачень, застосовує тактику наклепу й підстави, тільки щоб ув'язнити неугодних йому людей. Чим не угодили наші отці? Тим, що молилися прилюдно за мир? Тим, що вони греко-католики? – зазначає на своїй фейсбук-сторінці владика Степан Меньок, екзарх Донецький. — Те, що вони вже є ісповідниками віри, переслідуваними за релігійну належність до УГКЦ – сумніву немає. Всемогутній Бог знає, що робить, але нам важко це зрозуміти, як і важко зрозуміти мученицьку смерть апостолів, улюблених учнів Ісуса Христа... Що ми можемо зробити? Усилити молитовну практику в їхньому наміренні».

«Тільки молитися. Залишається тільки молитися, – говорить п. Людмила. — Я думала, чому їх так довго тримають... Мабуть, вони дратують ворогів своєю впевненістю, спокоєм і любов'ю до всіх людей. Їх тримають, бо незламні. Я досі чекаю, що наших отців визволять. Отець Іван ще точно дасть шлюб моїй доньці!» (усміхається).

У четвер, 16 листопада, виповнився рік, відколи російські окупанти викрали двох отців-редемптористів: Івана Левицького та Богдана Гелету в м. Бердянськ.

Марта Синовіцька,
[Департамент інформації УГКЦ](#)

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владика, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

24.02.2022 – ?

(випуск 43 хроніки війни)

Автор: Александер Малаховський

НАМАГАЄМОСЯ БУТИ ПОСЕРЕДНИКОМ ВІД СЕРЦЯ ДО СЕРЦЯ

Війна показала, хто є нашими справжніми друзями. Фонд святого Володимира завдяки підтримці добродіїв з-за кордону допомагає в час війни нашим захисникам та людям, що опинилися у скруті.

Україна сьогодні дуже потребує підтримки у своїй боротьбі проти загарбника, що в разі перевищує її за площею території, чисельністю населення, кількістю зброї та природних ресурсів... І не тільки озброєнням чи гуманітарними вантажами. Дуже важливою є й моральна підтримка, усвідомлення, що ми не самі у цьому протистоянні. Війна показала, хто наші справжні брати і друзі, хто готовий подати руку допомоги і поділитися теплом свого серця.

За понад 25 років своєї діяльності Фонд святого Володимира, що працює у Львові, але допомагає по всій Україні там, де найбільше потрібно, здобув чимало друзів у Західній Європі, передусім серед християнських мирянських організацій, з якими віддавна тісно співпрацює. З початком повномасштабного вторгнення завдяки підтримці добродіїв з-за кордону Фонд робить все можливе, щоб допомагати війську і людям, які потерпіли через війну, були змушені покинути свої домівки, а також лікарням.

ЛИСТИ ПІДТРИМКИ

Зі слів п. Лесі Крип'якевич, заступниці голови Фонду, від початку повномасштабного вторгнення Фонд отримує чимало листів від друзів з-за кордону зі словами підтримки: «Ми за вас молимося»; «Тримайтеся, ми вас дуже любимо», «Ми за вас переживаємо і бажаємо перемоги». Картки з такими словами вкладають також у продуктові пакунки чи поміж одягом.

А ще друзі Фонду пишуть листи у представництва країни-агресора та її церкви з закликами зупинити війну та визнати свою провину перед Україною. Зокрема, чимало листів за цей час написав **о. Якоб Фьорг – активний католицький священник з Зальцбургга (Австрія)**, один із довголітніх добродіїв і жертводавців Фонду св. Володимира.

Спільнота Фонду з прапорами друзів

«За 30 років мирянської праці ми маємо багато друзів на Заході – в Швейцарії, Німеччині, Австрії, Польщі, Австралії та інших країнах. Всі наші давні друзі дуже вболівають за те, що відбувається в Україні», – розповідає п. Леся Крип'якевич.

У багатьох листах запитання: «Що я можу для вас зробити?»; «Як ми можемо вам допомогти?».

«Ми підтримуємо вас, ми пропонуємо вам нашу допомогу – фінансову, гуманітарну, але наші двері також відкриті для всіх вас. Скажіть, чого від нас потребуєте, ми намагаємося діяти... Ми молимося за вас. Твої повідомлення я поширив серед багатьох друзів», – пише в листі до голови Фонду Урс Бішлер, член правління швейцарської Фундації «Ведмідь і Лев».

Зі слів п. Лесі, ця організація об'єднує лікарів на пенсії і дуже багато допомагає щодо всіляких медичних засобів, медичних ліжок та матраців, а також теплих речей для вимушених переселенців.

Також великими друзями України і давніми добродіями Фонду св. Володимира є **Петер і Урсула Штраубе з Бауцена (Німеччина) та «Екуменічний собор м. Бауцена».**

Петер організував декілька концертів, під час яких зібрали кошти для допомоги Україні. Він також закупив теплі спальники, які можна використовувати при температурі до –23. Військові, які їх отримали, дуже ними задоволені. Урсула – хірург, тож допомагає з медичними потребами. За зібрані ними кошти вдалося зробити багато доброго.

Чимало друзів Фонду організували свої структури для допомоги українцям, щоб якнайбільше людей долучити до цієї праці. Вони розповідають про Україну, про нашу боротьбу, а також організують людей для допомоги українцям.

Літургія в соборі св. Юра. 65-річчя Голови Фонду Ігоря Матушевського.

«Користаючи з наших знайомств, ми скерували до наших друзів за кордоном чимало людей, які втікали з дітьми від війни. Наші друзі знаходили для них добрі родини в Швейцарії, Німеччині. Сьогодні українські діти ходять там в прекрасні школи, грають в оркестрах, розповідають про Україну, присилають нам свої листи і малюнки. Дуже приємно, що ті люди, яких ми скерували, а наші друзі їм допомогли, нині хоч і далеко звідси, але працюють на Україну», – розповідає голова Фонду Ігор Матушевський.

ВЕЛИКЕ СЕРЦЕ БРИГІТИ

Вже 30 років триває дружба і тісна співпраця Фонду св. Володимира з **Бригітою та Петером Веберами**, яка розпочалася ще тоді, коли п. Бригіта була заступником мера міста Вольнцах, що в Баварії. За цей час вона згуртувала цілу мережу друзів України в Німеччині, які регулярно збирають і доправляють допомогу для українців саме через Фонд святого Володимира, який своєю чергою створив мережу довірених людей і організацій в Україні. За роки волонтерської праці Бригіта Вебер отримала нагороду від уряду Німеччини та відзнаку о. Омеляна Ковча. Остання її допомога була скерована у зону воєнних дій – Харківщина, Миколаївщина, Одещина, Кривий Ріг, Буча, Бородянка.

Розвантажуюмо фуру з Німеччини, яка прибула до нас на початку травня стараннями Бригіти і Петера Веберів

А до Різдвяних свят п. Бригіта організувала 1500 шоколадних «Святих Миколаїв». «Це було вельми непросто, бо Європа через толерантність вже переходить на "зимового чоловічка", затираючи релігійні моменти. Багато наших воїнів у військових частинах, шпиталях і реабілітаційних відділеннях серед інших подарунків отримали й такі унікальні шоколадні фігурки та були дуже зворушені», – каже п. Леся.

«РІЗДВЯНИЙ ПАКУНОК» ВІД МАРГ'АРЕТИ

А **Марґарета Маєр** з м. Гільдесгайм зорганізувала в Німеччині акцію «Різдвяний пакунок», в якій взяло участь понад 800 німецьких родин, кожна з яких зібрала подарунок до Різдва для родини в Україні. Добродійка склала список речей, потрібних у побуті в часі війни: ліхтарики, свічки, павербанки [портативні зарядні пристрої-Ред.], теплі речі, термоси, шоколад, засоби гігієни, печиво, кава, чай тощо. В багатьох пакунках також записки з побажаннями та фотографії тих людей, які зібрали цей пакунок.

Спільнота Фонду св. Володимира в храмі бл. Климента Шептицького

«Люди доклали зусиль і витратили кошти, щоб поділитися своїм родинним теплом і в такий спосіб висловити свою підтримку та привітати зі святами у цей скрутний для нас час. Більшість цих пакунків ми вислали у співпраці з отцями-редемптористами на схід, вони регулярно доправляють туди допомогу, зокрема на Луганщину, Донеччину, Харківщину. Люди присилають фото щасливих дітей, які відкривають цю пачку і тішаться. Ми раді, що такий гарний проект ми мали до Різдва від Маргарети Маер», – каже співрозмовниця.

Вона також розповідає, що п. Маргарета – активна мирянка, учасниця різноманітних міжнародних конгресів та екуменічних ініціатив. З початку повномасштабного вторгнення росії вона організовує збір необхідних речей і засобів для друзів в Україні.

«Її листи повні співчуття, молитви і бажання допомогти. Маргарета організувала вже три великі гуманітарні вантажі за списками речей, потрібних для ЗСУ, там були павербанки, термобілизна, спальники, шатра, засоби гігієни, цілі рулони матерії для плетіння маскувальних сіток», – ділиться п. Леся.

Окрім вже згаданих добродіїв є ще чимало інших добрих людей, які допомагають з Канади, США, Румунії, Польщі та інших країн.

ДОПОМОГА ДЛЯ ФРОНТУ ТА ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

Щомісяця Фонд отримує два-три великі вантажі з-за кордону. За час повномасштабної війни Фонд одержав 10 вантажів з Німеччини, загальна вага яких понад 126,5 тонн, та 18 вантажів зі Швейцарії (ще понад 114 тонн).

«Особлива подяка за співпрацю і за можливість користуватися складськими приміщеннями, що на території колишньої Львівської виправної колонії 48, українській IT-компанії SoftServe. Загалом тут прийнято, розвантажено і роздано майже 522 тонни гуманітарних вантажів. Мушу також сказати, що всі ці тонни вантажів пересортовано і перепаковано руками п'яťох жінок поважного віку, троє з них вже прабабусі, тож їм теж шана й подяка за їхню безкорисливу і невтомну працю», – каже Ігор Матушевський.

Майже всю отриману допомогу передають через мережу довірених людей та організацій у зону бойових дій. Невелику частку розподіляють тут між тими, хто найбільше потребує – військовими на лікуванні чи реабілітації та сім'ями вимушених переселенців.

«**Найперше, чим можемо, стараємося допомогти нашим воїнам.** Від найдрібніших речей побуту до дронів та іншого високотехнологічного спорядження, яке допомагає їм успішно виконувати завдання та збільшує шанси зберегти життя і здоров'я. Вже кілька дронів вдалося придбати та передати на передову. Буквально зараз відправляємо ще один дрон на Чернігівщину, там розвідники дуже його потребують.

Окрім сучасних пристроїв військові потребують також елементарних речей, як-от спеціальні шкарпетки, щоб ноги були в теплі, термобілизна, різноманітні речі для побуту чи таблетки-смоктунці від болю в горлі та від кашлю», – розповідає голова Фонду.

Віднедавна Фонд має окремий медичний блок та передає дуже багато різноманітної допомоги для лікарень: спеціальні ліжка та матраци, матеріали для перев'язки тощо. Нещодавно завдяки друзям з-за кордону Фонд отримав 3 мільйони шприців, які передадуть у шпиталі та лікарні туди, де є найбільша потреба.

Фонд передав набір імплантів, шприци та інші медичні матеріали для поранених воїнів, які перебувають в лікарні у Березнегуватому, Баштанського району Миколаївської області

«А нещодавно наш приятель з Німеччини купив майже за пів мільйона гривень дуже потужний генератор для філії Центру легеневого здоров'я, що на вул. М. Лисенка, – додає Леся Крип'якевич. — І це не перший генератор, який вдалося за підтримки наших друзів-добродіїв організувати. Кілька генераторів ми вже відправили на фронт, ще кілька для різних організацій, в тому числі й до Києва. Розуміємо і доносимо це до наших друзів, що енергія – це те, що зараз є дуже потрібне, коли ворог знищує нашу інфраструктуру».

Від перших днів повномасштабної війни одним з пріоритетних напрямків роботи Фонду стала допомога з забезпеченням дитячим харчуванням та іншими необхідними речами дітей із сімей вимушених переселенців. А влітку Фонд долучився до організації таборів для дітей-переселенців «Орден Скарбової гори», які зніціювала та провела Мальтійська служба допомоги разом із Пластом.

W I R D A N K E N

			
<i>St. Wolodymyr Fonds Lwiw, Ukraine</i>	<i>Rotary-Club Bautzen/Budyšin</i>	<i>Bär und Leu Zusammenarbeit Schweiz-Ukraine</i>	<i>Bürgerbüro Wolnzach</i>

Ferienlager für Kinder, die unter dem Krieg gelitten haben
6.08 - 16.08.2023
Tuchla Karpaten Ukraine

Подяка за табір

«За роки праці ми здобули серед наших друзів на Заході добру репутацію та високу довіру. Вони знають: все, що передають через нас, все, що жертвують, потрапить туди, де в цьому є найбільша потреба. Докладаємо всіх зусиль аби в цей скрутний для нашого народу час бути добрими посередниками між тими, хто має змогу і готовий допомогти, і тими, хто цієї допомоги потребує», – підсумовує Ігор Матушевський.

Для «ХГ» Ольга Хворостовська

Анна Нейстат: «ТЕ САМЕ БУЛО В ЧЕЧНІ. ДЛЯ НИХ НЕ БУЛО МИРНИХ МЕШКАНЦІВ. ДЛЯ НИХ БУДЬ-ЯКА ЖІНКА БУЛА СНАЙПЕРОМ, А БУДЬ-ЯКИЙ ЧОЛОВІК – ТЕРОРИСТОМ»

28.10.2023 р.

Днями Фонд Джорджа та Амаль Клуні «За справедливість» скерував три подання до Федеральної прокуратури Німеччини з проханням розслідувати злочини росіян, скоєні в Україні. Фонд займається документуванням злочинів Росії від початку повномасштабного вторгнення.

Тому коли ми спілкувались із юристкою та керівницею ініціативи фонду Клуні The Docket [«Досьє»] Анною Нейстат і координаторкою проєктів програми в Україні, розслідувачкою Соломією Стасів, то говорили про те, чому вони обрали прокуратуру саме цієї країни, як міжнародне право дозволяє довести причетність до воєнних злочинів російських командирів і скільки з них вони встановили, збираючи докази; що в Югославському трибуналі й трибуналі по Руанді дозволило, зрештою, затримати основних підозрюваних. А також про те, чому російські військові вбивають мирне населення і як воєнні злочини в Чечні пов'язані з тим, що відбувається зараз в Україні.

«Російські солдати нам дуже допомогли, вони часто залишали написи на стінах будинків»

► Чому, зібравши докази низки воєнних злочинів в Україні, ви передали їх саме в прокуратуру Німеччини?

А.Н.: Зараз є кілька основних напрямів, якщо не враховувати спеціальний трибунал щодо злочину агресії, оскільки його не створено, щоб добиватися відповідальності за воєнні злочини, вчинені в Україні. По-перше, це Міжнародний кримінальний суд, який, як ми розуміємо, буде займатися військово-політичним керівництвом, бо має на це повноваження. Тобто, його пріоритетом будуть путін, шойгу й інші вищі чини. Бо ні українська прокуратура, ні якась інша не може здолати імунітет, який має путін як президент. Коли це буде, то інше питання. Та знаючи їхні минулі справи, можна сказати, що, ймовірно, у них буде з десяток підозрюваних.

З іншого боку, є українська прокуратура і правоохоронні органи вашої країни, які розслідують уже понад 100 тисяч кримінальних проваджень про воєнні злочини. Але у зв'язку з певними обмеженнями українського кримінального законодавства вони можуть займатися лише безпосередньо виконавцями, а командирами – тільки у разі наявності доказів відданого наказу. Тому що в українському кримінальному законодавстві немає такого поняття як командна відповідальність, яке є в міжнародному праві й у багатьох інших країнах. Це означає, що командири відповідальні не лише тоді, коли віддавали наказ, але й коли, як визначає міжнародне право, знали або мали знати і нічого не зробили для того, щоб попередити злочин. І в цій ситуації вони також стають відповідальними за скоєні злочини.

Це давній принцип міжнародного права, але у Кримінальному кодексі України його поки що немає. Були спроби цю норму запровадити, та поки її немає, а це означає, що попри велику кількість кримінальних проваджень, дуже складно буде вести справи проти командирів. Тому у своїй роботі ми покриваємо якраз цю проміжну категорію командирів середньої й вищої ланки, проти яких ми подаємо справи, використовуючи доктрину командної відповідальності. Далі ми можемо звернутись у прокуратури країн, в яких діє принцип універсальної юрисдикції. Він є у більшості країн, але проблема в тому, що у багатьох із них є суттєві обмеження. [...]

Німеччина – одна з небагатьох країн, де є так звана абсолютна універсальна юрисдикція. Тобто це означає, що жодних обмежень немає. Якщо це злочини проти людяності, військові злочини, то незалежно від того, де їх було скоєно, де знаходяться потерпілий і підозрюваний, прокуратура Німеччини може відкрити таку справу. Такі країни є, окрім Німеччини, але тут грає роль ще й те, що Німеччина має досвід розслідування подібних справ. Наприклад, такий самий закон є у Словаччині. Але Словаччина жодного разу таких справ не вела. А в Німеччині у прокуратурі є спеціальний підрозділ із розслідування військових злочинів. І вони мають, як я вже сказала, досвід. Тому це поєднання закону, тих справ, які, як нам здається, треба вести, і вибір країни, яка вже має досвід ведення таких справ.

Окрім цих трьох справ, матеріали у яких ми туди зараз передали, у нас ще є низка справ, які ми продовжуємо готувати і плануємо подавати в інших країнах – східно-європейських і поза Європою теж.

І ще один важливий нюанс. У Кримінальному кодексі України немає відповідальності за злочини проти людяності. А ми всі свої справи намагаємося будувати за великими категоріями, зокрема злочини проти людяності. Наприклад, в одній зі справ, які ми подаємо, йдеться про людей, які опинилися під окупацією на Київщині. Цю справу про переслідування цивільного населення ми просимо розслідувати як справу про злочини проти людяності. Ми робимо це тому, що в кількох селах є факти ґвалтувань, кілька випадків страти людей, випадки катувань. І кожний конкретний випадок прив'язати до командира дуже складно. А якщо подивитись, що всі ці села були окуповані протягом багатьох тижнів, і в цей час усе це відбувалось у різних населених пунктах, то під цей склад злочину

вони всі якраз і підпадають. І тоді оцей загальний злочин прив'язати до командирів, які були на чолі підрозділів, котрі брали участь в окупації, набагато простіше.

► **А як саме прив'язати, можете розказати докладніше? Бо люди, які пережили окупацію, не завжди самі розуміють, які підрозділи армії рф там були, і можуть не знати, хто тоді був командиром того чи іншого підрозділу. Вони ж не завжди називали себе. Як ви їх встановлюєте і які докази збираєте, щоб довести їхню причетність до злочинів?**

А.Н.: Так, встановити це складно, тому так багато часу у нас зайняли розслідування, і більша частина цього часу пішла саме на визначення, які й де стояли військові частини, хто ними командував. Технічно ми це робимо так. Почасти це свідчення свідків. Зрозуміло, що не всі знають назви підрозділів, не всі запам'ятали шеврони. Та якщо опитати достатньо свідків, то якісь речі починають вимальовуватися. Крім того, російські солдати нам сильно допомогли, вони часто залишали написи на стінах будинків. Наприклад, «*Вася, 64 бригада*». Все це ми ретельно фотографували, збирали фото, яке робили місцеві жителі після звільнення цих територій. Звісно, само по собі це нічого не означає.

Але в тих регіонах, де росіяни швидко відступали, вони встигли ще багато чого залишити. Скажімо, під Харковом ми з Солею удвох обійшли всі ці місця й збирали все, що там було. При тому, що ми зазвичай нічого не забираємо з місця злочину, в основному ми лише фотографуємо, але там було чимало того, що можна було фотографувати. Ці документи варіюються буквально від списку частини до якихось значно менш очевидних речей,

таких як документи про заправку транспорту, на яких часто стоять підпис, печатка, прізвище чи номер підрозділу. Або вони, наприклад, ходять у лазню. І ось є список, хто і коли туди йде.

Також дуже часто трапляються якісь маленькі записочки з іменами й телефонами, з прізвишками у різних соціальних мережах. Десь ми знаходили таке самі, а десь нам просто люди віддавали. Хтось із росіян жив у них у домі, потім поїхав, а після себе лишив форму, посвідчення, флешку з фотографіями тощо. Вони багато чого залишили нам у «подарунок».

Але зрозуміло, що це тільки початок роботи, тому що далі ми працюємо дуже багато зі спеціалістами в області OSINT-розвідки. І вони витратили багато місяців, щоб поєднати ось такого «Васю із 64 бригади» з його командиром.

Відомо, що інформації про командирів досить багато у відкритих джерелах, але найбільшою проблемою було зрозуміти, хто там насправді стояв і хто насправді командував. І ми бачили деякі публікації, де якось визначали командирів, але насправді плуталися, бо коли читаєш «64 бригада», то логічно припустити, що й командир звідти. Нічого подібного. Там були об'єднані угруповання військ, куди входили і армія, і фсб, і росгвардія. І це угруповання могло мати зовсім іншого командира, який не має жодного відношення до 64-ої бригади.

► **На те, щоб усе це з'ясувати, треба чимало часу і сил. Це ж величезний обсяг роботи...**

А.Н.: У нас це зайняло півтора року. Але порівняно з іншими конфліктами, іншими війнами, по багатьох з яких я працювала, тут, звичайно, дуже багато інформації. По-перше, багато інформації просто залишилося лежати, і ми були тут прямо відразу, щоб усе це зібрати і проаналізувати. Наприклад, на Харківщину ми приїхали за кілька тижнів після звільнення. Коли ми працювали в Сирії, Судані, то минули роки після скоєння злочинів, які ми документували. А тут те, що у нас був доступ до цих матеріалів, дуже допомогло. Крім того, зараз у відкритих джерелах є величезна кількість інформації. Багато роботи наші фахівці проводили по соцмережах, де російські солдати спілкуються. Звідти також можна черпати масу всього цікавого. Тому що вони й досі не розуміють, що все це не досить важко відстежити.

► **Але ж, окрім напису на стіні, такий умовний Вася не залишав свого фото. Як саме його упізнати? Чи вони зафіксовані на відео з камер спостереження десь?**

С.С.: І це є. Вони дійсно чимало залишають. Вони дійсно пишаються своїми вчинками і тим, що брали участь у воєнних діях. Тут відіграє важливу роль психологічний чинник. А вони дуже пишаються своїми діями і, на щастя, для нас залишають багато доказів. Але, як Аня сказала, це справді дуже великий шматок роботи, до якої було залучено дуже багато спеціалістів і дуже багато партнерів. Ми проводили багато часу, намагаючись встановити якісь структури, які не відомі нікому. Мені здається, росіяни до кінця самі не розуміють, як їхні військові структури працюють.

А.Н.: У Харківській області було ще складніше, бо там воювали ще мобілізовані з так званої «ЛНР». Знаючи лише кілька прізвищ, якими вони себе називали, встановити, що це за підрозділ, як він відноситься до російських військ, ще та задача.

С.С.: Відносно того, що ви кажете, що вони себе не називають. Це залежало від того, як довго тривала окупація. Так, є місця в Київській області,

де це було кілька тижнів. І ми помічаємо якісь патерни, якусь взаємодію між військовими, які базувались у Київській області, де вони приховували обличчя, імена, позивні. Я чула історії про те, що коли, наприклад, один із солдатів назвав свого колегу по бойових діях сержантом, то був за це жорстоко побитий. Тому вони десь приховували більше, десь менше. Все залежить від підрозділу. Але там, де окупація тривала місяцями, у них уже якийсь побут вибудувався. Люди вже знають обличчя, позивні, імена, сімейні історії. Тобто, чим більше ми спілкуємось зі свідками злочинів, тим більше дізнаємось, що хтось там танкіст із Ростова-на-Дону, в якого є дитина, чи ще про когось. Це все складається в пазл. [...]

► **Якщо йдеться про конкретну справу, то ви говорите з європейськими прокурорами винятково про відповідальність тільки командира чи будуть розслідувати діяльність усіх, кому він віддавав ці накази?**

А.Н.: У деяких ситуаціях, коли ми їх знаємо, називаємо конкретних виконавців. Але, знову ж таки, знайти конкретних виконавців підпалу кожного будинку чи весь екіпаж танка чи БТР, які там стояли й грабували людей, нереально з огляду на наші ресурси, тому ми здебільшого концентруємося на командирах. [...]

Мені здається, що вони не дуже розуміють, наскільки все серйозно. Їм здається, що ніхто ніколи до них не дістанеться. Що вони так і ходитимуть цією землею. Але раніше чи пізніше те, чим займається Міжнародний кримінальний суд, те, чим займається українська прокуратура, те, чим займаємося ми, – все це перетвориться на абсолютно конкретний ордер на арешт, і гарантій, звичайно, немає, але зовсім не виключено, що їхні поїздки в Туреччину, Емірати чи ще кудись, залежно від політичного розкладу сил, закінчатся. Ну, я вже не кажу, що якщо щось у самій Росії зміниться. Але нагадую, що за Югославським трибуналом ніхто з тих, на кого були ордери, не уник відповідальності. Хтось із них помер, хтось із них скоїв самогубство, але всіх упіймали.

► **З іншого боку, Анно, ви вже понад 20 років документуєте військові злочини й знаєте, що росіяни витворяли у Чечні. Хіба за це хтось із них відповів?**

А.Н.: А їх ніхто й не ловив. Я буду постійно повторювати, що те, що сталося у лютому минулого року, – прямий результат того, що росіяни уникли відповідальності за всі минулі злочини. По Чечні було кілька справ у росії давним-давно, було кілька справ у Європі проти вже кадирівців, але нічого близького до того, що відбувається зараз, не було. Щодо Грузії, то там було потроху з однієї сторони й іншої, Міжнародний кримінальний суд відкрив справу, але чим вона завершиться, не дуже зрозуміло. Видано перші ордери на арешт, але на осетинських офіційних осіб. А де ж російські командири? Чи візьмемо Сирію. Там усе було відомо. Чи Крим, Донбас. Я була тут у 2014–2015 роках, і також було документування.

Але все-таки хочу підкреслити – те, що ми бачили у перші місяці після повномасштабного вторгнення, не порівняти ні з чим, що я бачила за понад 20 років цієї діяльності. Коли одночасно і Міжнародний кримінальний суд, і на той момент 12 країн миттєво відкрили розслідування, і ми, нарешті, почули з вуст західних політиків те, що мали почути ще 20 років тому. Всі несподівано все зрозуміли про росію. Нібито 20 років тому, коли вони рівняли із землею Грозний, це вже не було зрозуміло. Якось усі трохи прокинулись. І я вважаю, що треба почати діяти, поки вони всі знову не заснули. Тому ми прагнемо до того, щоб процеси по цих справах якомога більше висвітлювалися у ЗМІ. Хоч зазвичай ми не робимо просто так заяв, доповідей, не випускаємо прес-релізів. Але це для нас дуже важливо, зокрема тому, що минуло вже 1,5 року, всі розслідування розпочали, але поки що відсутніх результатів не так багато. Ми сподіваємось, що це дасть свій результат. Урешті-решт, ми кладемо їм на стіл конкретні справи. [...]

А.Н.: Коли можемо, ми ставимо людям це питання: «Що вони казали, як вони пояснювали?». Відповіді насправді різні, та в них є спільне. Ось ви питаєте, чи мають вони накази вбивати мирних жителів. Ні! Вони мають накази вбивати фашистів, націоналістів тощо. Для цього необхідно промивання мозку, яке поставлено на потік на високому рівні. Те саме було в Чечні. Для них не було мирних мешканців. Для них будь-яка жінка була снайпером, а будь-який чоловік – терористом. Я не спекулюватиму, але алкоголь і наркотики теж є. Просто так будь-яку людину складно кинути не на захист свого дому, а незрозуміло куди. Особливо в неелітних частинах, військові з яких вчиняли більшу частину злочинів. Мені здається, що для них людей не було. Повне знелюднення противника точно є. Це простежується. [...]

А.Н.: Коли ми працювали на Київщині, де досить багаті села, котеджні містечка, я скажу неюридичною мовою. Мені здається, у них просто зносило дах від побаченого. Нам розповідали люди, що вони питали: «Це що у вас, село? Це ж як може бути село?». Ті кажуть: «Так, село». Вони: «Та ні, це ж місто там».

Тому коли мене колеги-іноземці запитують «А унітази вони навіщо виносили?», я намагаюся пояснити, що люди приїхали з місць, де вони їх ніколи не бачили. Ну правда! У них очко у дворі. Я не хочу сказати це принизливо до російського населення, але, знову ж таки, це те, що кажуть свідки. На ділянці кілька туалетів, а вони випорожнюються у вітальні. І це вже ненависть не на національному ґрунті, не на патріотичному, це класова чи соціальна ненависть. Звідси, як мені здається, невинуватна жорстокість, яка виливається в те, щоб пристрелити собаку, підпалити будинок. Що жодним чином не пов'язано ні зі списками ветеранів, ні з проукраїнською позицією. [...]

Тетяна Бодня, «Цензор.НЕТ»;
з матеріалом повністю можна ознайомитися
за [посиланням](#)

У РОСІЇ ЗРУЙНУВАЛИ МЕМОРІАЛЬНУ СТІНУ ЖЕРТВАМ РЕПРЕСІЙ, ЗОКРЕМА І ОТЦЮ КЛИМЕНТІЮ ШЕПТИЦЬКОМУ

29.10.2023 р.

На Князь-Володимирському кладовищі у російському місті Володимир знесли меморіальну стіну пам'яті, присвячену жертвам радянських репресій з України, Литви, Естонії, Польщі, а також загиблим японським солдатам. Про це повідомив на своїй сторінці у Facebook католицький священник Ілля Матей Астапов. Зокрема, демонтована таблиця на честь блаженного, греко-католицького архімандрита Климентія Шептицького, рідного брата митрополита Андрея Шептицького.

Але в Росії вже роками руйнують поховання священників, монахів, які зазнали радянських репресій і померли на засланні. Вдалося перевезти в Україну лише кілька останків.

Князь-Владимирське кладовище розташоване поблизу тюрми «Владимірській централ». Це була центральна в'язниця особливого значення МДБ СРСР. У ній, зокрема, утримували політичних в'язнів, особливо небезпечних, за визначенням радянської влади.

Меморіал встановили на місці братської могили, де ховали жертв радянських репресій, які померли у цій тюрмі.

На стіні були меморіальні таблиці, присвячені братові митрополита УГКЦ Андрея Шептицького блаженному Климентію Шептицькому, єпископові Римо-Католицької Церкви, литовському релігійному діячеві Мечисловасу Рейнису і представникові польського Опору у роки Другої світової війни Янові Янковському, естонському генералові Йохану Лайдонеру, а також ще одна таблиця була з написом «Тут спочивають японські солдати».

Фото надані Львівським музеєм історії релігії (Courtesy Photo)

Українець, поляк, литовець, естонець померли у Владимирській тюрмі як політв'язні.

На кладовищі є також і символічна могила отця Климентія Шептицького. Восени 2000 року у Росію поїхала група монахів-студитів зі Львова і встановила кам'яний хрест у пам'ять про отця Климентія Шептицького, розмістивши і його фотографію. Ця символічна могила досі є.

У 2001 році студити знову побували на місці загибелі отця Климентія Шептицького і тоді привезли ще один пам'ятний хрест з червоного каменю, з написом і світлиною блаженного Климентія і встановили його біля стіни в'язниці.

«На Князь-Володимирському спочивають відомі люди, які томилися у стінах жахливого "Владимирського централу": японські офіцери, естонський генерал Йохан Лайдонер, литовський римо-католицький архієпископ Мечисловас Райніс, архимандрит Климентій Шептицький, але їхні могили не були знайдені. Всі були поховані у братській могилі.

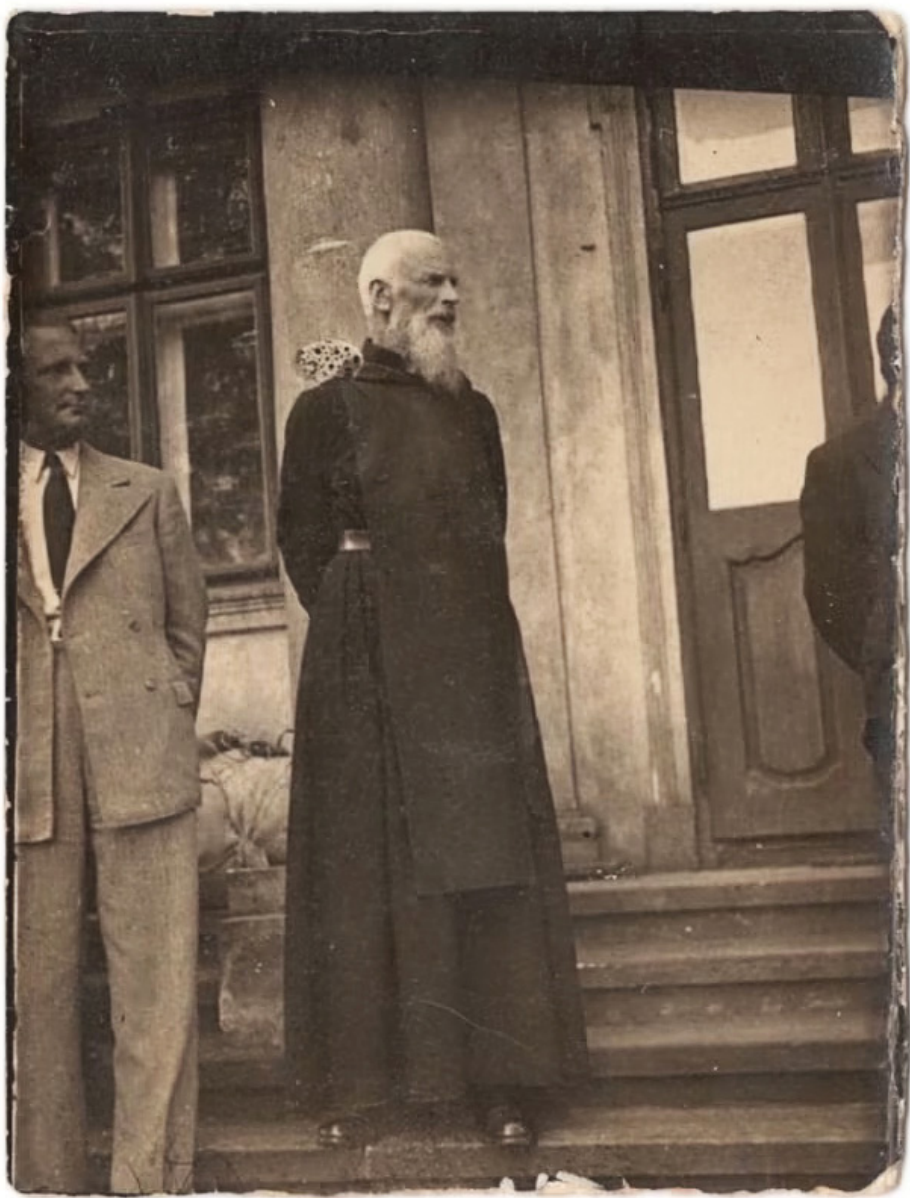
Фото надані Львівським музеєм Історії релігії (Courtesy Photo)

Померлих політв'язнів ховали під стіною тюрми

В'язнична справа отця Климентія знаходилась в Архіві Інформаційного Центру УВС Владимирської області. Колишня працівниця тюрми розповіла, що в 1950-ті роки ховали відразу на цвинтарі біля стіни тюрми. Інший працівник згадав, що захоронення в'язнів відбувалось посеред ночі, у спільній ямі, тіло загортали у простирадло, виносили на спеціальних ношах. Ніхто не знав ані імені, ані прізвища. Закопали та й все. На могилі не ставили ніяких означень, ані номерів.

Завдяки допомозі "Владимирського некрополя" міська влада у 2001 році дозволила поставити пам'ятну символічну могилу вже тоді блаженного отця Климентія Шептицького. Восени 2001 року група монахів привезла з Унівської Лаври кам'яний хрест, виготовлений із червоного теребовлянського каменю, і встановили його неподалік стіни "Владимирського централу".

30 жовтня 2010 року на Князь-Володимирському кладовищі у присутності представників посольств кількох держав була відкрита стіна із меморіальними таблицями, присвяченими жертвам радянських репресій», – розповів Радіо Свобода єпископ УГКЦ Теодор Мартинюк.

Архів Андрія Захарківа-Олійника (Courtesy Photo)

Архимандрит Климентій Шептицький, Унів, 1930-і роки

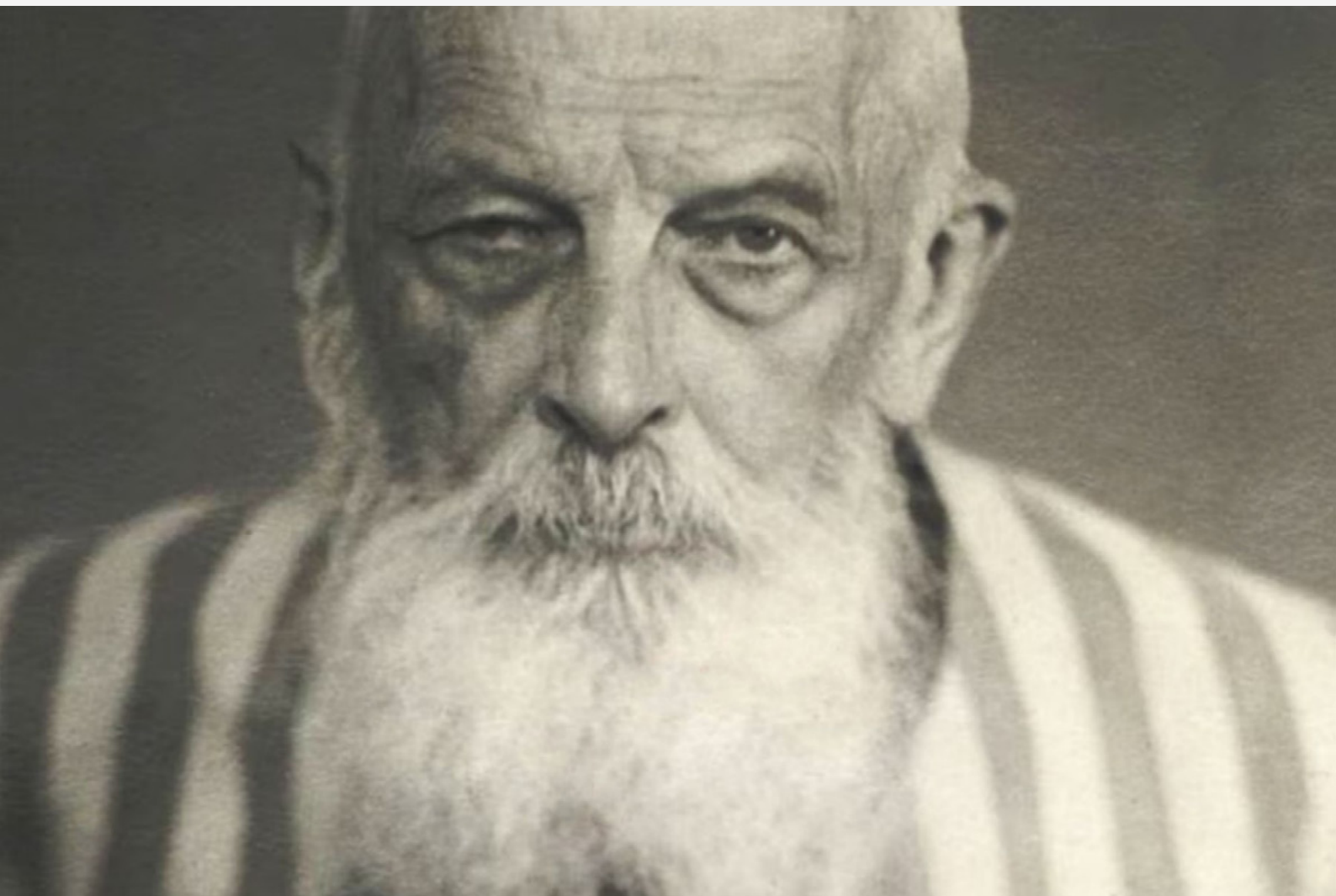
Тіло отця Климентія Шептицького так і не знайдене. [...]

Галина Терещук, Радіо Свобода; повністю з матеріалом можна ознайомитися за [ПОСИЛАННЯМ](#)

Глава УГКЦ: НА РОСІЇ ЗНИЩИЛИ ПАМ'ЯТНИК БЛАЖЕННОМУ КЛИМЕНТІЄВІ ШЕПТИЦЬКОМУ, ЯКОГО «ЯД ВАШЕМ» ПРОГОЛОСИВ ПРАВЕДНИКОМ НАРОДІВ СВІТУ

29.10.2023 р.

Просімо, щоб ті святі та праведники молилися за світ, аби вірус ненависті й війни більше не поширювався та не заражав людські серця. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у традиційному відеозверненні у 89-й тиждень великого повномасштабного вторгнення російського агресора на мирну українську землю.

Отець УГКЦ Климентій Шептицький – рідний брат митрополита Андрея Шептицького. Був арештований сталінським режимом у 78-років і помер у Владівірській тюрмі.

Предстоятель зазначив, що ведуться важкі бої на всій лінії фронту. Епіцентром протистояння залишається мученицька Авдіївка на Донеччині, де щодня, згідно з повідомленнями із відкритих джерел, налічується близько тисячі вбитих, зокрема російських солдатів. Світ жахає зневага російського агресора до життя навіть власних людей.

За словами Глави Церкви, на днях була спроба атакувати Хмельницьку атомну електростанцію з повітря. Міста і села України щонаочі здригаються від ударів із різного виду зброї.

«Але українці вірять у перемогу, – переконує Блаженніший Святослав. — Тому сьогодні ми вкотре хочемо сказати Україні та світові: Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!».

Відповідно до досліджень міжнародних інституцій, розповів духовний лідер, щодня зростає кількість вбитих і поранених дітей у нашій державі. На сьогодні зафіксовано, що в Україні загинуло 1 646 дітей. Це тільки ті, про яких знаємо і чия загибель офіційно зареєстрована. Близько 1 138 – одержали поранення різного ступеня важкості. Майже 1 800 – зникли безвісти. Про них, на жаль, ні батькам, ні рідним нічого не відомо. А 200 000 – російські окупанти депортували, викравши в українських батьків. Сьогодні згадаймо в молитві дітей України, які плачуть і страждають.

Фото надані Львівським музеєм історії релігії (Courtesy Photo)

Меморіальна стіна пам'яті жертв радянських репресій, які померли у Владімірській тюрмі.

Світлина: Радіо Свобода

Предстоятель зауважив, що вірус ненависті поглинає все більше народів, зокрема народ-загарбник. Днями ми довідалися, що у Володимирі на росії, у місті мученицької смерті багатьох праведників й ісповідників Католицької Церкви, стався нечуваний акт вандалізму – був знищений пам'ятник блаженному священномученику Климентієві Шептицькому, якого ще 1995 року єврейська організація «Яд Вашем» проголосила праведником народів світу за те, що під час нацистської окупації Галичини він урятував сотні єврейських дітей.

Фото надані Львівським музеєм історії релігії (Courtesy Photo)

Там, у тій в'язниці, знаний як «Владімірській централ», він помер 1951 року. Пам'ять про того, кого шанують у світі, там хочуть стерти. Так само була знищена меморіальна дошка архієпископа Мечислава Реймса, римо-католицького архієпископа з Литви.

У п'ятницю, 27 жовтня, на заклик Папи Франциска весь світ об'єднався у молитві за мир. Мільйони українців, синів і дочок нашої Церкви, молилися разом зі Святішим Отцем, зі своєю Церквою.

Предстоятель сердечно подякував усім, хто молився та постив і продовжуватимуть це робити, аби зупинити війну, яка поширюється на весь світ.

«НА НАШИХ КЛАДОВИЩАХ БАГАТО ЖИТТЯ», – владика Володимир Груца в інтерв'ю для німецької католицької радіостанції

30.10.2023 р.

Життя живе навіть на війні. Прощення – це дуже складна тема. І це спрацьовує лише тоді, коли ясно, хто жертва, а хто злочинець. Перш за все, звірства повинні припинитися. І тоді ми повинні працювати, щоб перетворити ненависть на мужність. І коли ми молимося, ми молимося також за навернення росії – так, як це зробила Богородиця у Фатімі. Ми віримо в життя. На наших цвинтарях теж є багато життя.

Про це сказав єпископ-помічник Львівської архієпархії владика Володимир Груца у розмові з Беатріче Томасетті для німецької католицької радіостанції [DOMRADIO.DE](https://www.domradio.de), під час офіційного візиту німецькими єпархіями з метою пошуку партнерів і жертводавців для будівництва духовного-реабілітаційного центру для людей постраждалих від наслідків війни. Пропонуємо вашій увазі найцікавіші думки архиєрея з розмови.

- Нас підтримує надія на справедливий мир. Ми живемо надією, також тому, що не маємо іншого вибору. Озиратися назад чи навіть здаватися – не вихід. Це означало б безперспективність. У цій війні вже стільки жертв, стільки загиблих воїнів. Тому ми повинні дивитися вперед. Ми сподіваємося на справедливий мир, коли виграємо цю війну. Ця надія підтримує нас.

- Зцілення ран війни. Одним із наших найбільших душпастирських викликів є, перш за все, завдання зцілення ран війни через душпастирську опіку цих людей.
- На наших кладовищах багато життя. Щодня звершуємо похорони загиблих воїнів. Для всіх нас це не просто церковний ритуал. За кожною смертю стоять жінки, матері, діти... зазвичай багато родичів. Тому ми регулярно звершуємо молитву за померлих саме на місці поховання наших воїнів: на величезному полі Личаківського кладовища. Особливо ввечері, коли люди повертаються з роботи, тут багато життя, бо біля військових збираються родичі. Тоді наша робота як душпастирів полягає в тому, щоб бути поруч із цими людьми в тиші. Це не потребує багатьох слів, жодного великого богослов'я.

Алея Слави на кладовищі №18 у Харкові, 23 лютого 2023 року.

Світлина: Ірина Гнатюк/Суспільне Харків

- Солідарність у спільноті для родин загиблих героїв. Ми також пропонуємо постраждалим родинам реколекції, паломництва, щоб вони могли відчувати солідарність у спільноті. Бо багатьох людей об'єднує однаковий біль втрати. Їх найкраще розуміють ті, хто пережив такий самий біль. Я завжди спостерігаю, що люди, які вірять в Бога, легше переносять втрату. Християнська віра допомагає їм перенести найгірше і пережити драматичну ситуацію.
- Навіть у Львові люди засинають зі страхом, що їх серед ночі зі сну вирвуть звуки тривоги чи вибухів. В Україні більше немає безпечного місця. Навіть на заході, де трохи спокійніше. Ніколи не знаємо, коли і куди вдарять наступні ракети. Коли лягаємо спати, завжди автоматично запитуємо себе: якою буде ніч?
- Страшно, коли хтось пропадає безвісти. З цим майже неможливо впоратися. Тому що ця невизначеність, чи зниклий безвісти загинув, чи перебуває десь під вартою, виснажує сім'ї і доводить їх до межі повного знесилення. Ми також маємо співбратів у редемптористському чині, яких викрали на півдні країни. Те, що ми так довго не маємо

Отці Богдан Гелета та Іван Левицький

від них звісток і абсолютно нічого про них не знаємо, є найгіршим. Все, що ми можемо зробити, це весь час за них молитися.

- Страждання не знає конкуренції, лише солідарність. Коли ми чуємо такі новини, як із Близького Сходу, це як свіжа рана. Тому що це стосується не лише однієї країни, а всього людства – біблійно

кажучи, усіх членів одного тіла. З кожною новою війною наш світовий порядок руйнується. Проблеми, які виникають внаслідок одного конфлікту, міграції чи голоду – відчуваються всюди. У війні немає переможця. І кожна людина, яка страждає або втрачає своє життя, мене глибоко зворушує. Для нас війна не є чимось абстрактним. Ми в Україні надто конкретно знаємо, що це таке.

- Мое завдання як душпастиря – показати перспективу, що одного дня може бути зцілення. Ми не повинні залишатися в гніві та ненависті – це коштує багато енергії, необхідної для продовження нашої боротьби. У всякому разі, ненависть робить біль ще більшим. Ми повинні перетворити всю свою енергію на мужність. Я намагаюся з цим допомогти. Ми плачемо з тими, хто плаче, і сумуємо з тими, хто сумує. А найбільше – стараємося бути поруч.
- Війна – це людська праця. І коли у мене виникають сумніви, я намагаюся знайти в цих сумнівах шлях до віри. Мене більше цікавлять люди: щоб вони не відвернулися від Бога. Але зараз я переживаю зворотній досвід: у муках цієї війни народжуються діти, люди одружуються. Водночас у багатьох місцях ховають невинних людей, як Ісуса Христа невинно прибили до хреста. Але я впевнений: Він теж воскресне з ними.
- Церква завжди має завдання служити. Від неї, звичайно, чекають гуманітарної допомоги, але вона має набагато глибші скарби у вигляді святих таїнств. Під час війни Церква стала місцем притулку, і сьогодні молитовне життя набагато інтенсивніше, ніж до початку війни. Після того, як під час пандемії люди покинули церкви, зараз війна повернула їх до церков.

12 жовтня 2023 року на Львівщині прощалися з п'ятьма військовослужбовцями. Герої Руслан Мазепа, Максим Зіневич, Михайло Плетеницький, Віталій Вовк та Микола Петрів загинули, боронячи Україну.

Джерело: Катерина Садловська/Суспільне; світлина Романа Балука

- Це парадоксально, але кожен похорон Героя стає маніфестом життя. Молодь, яка приходить на похорон, вчиться цінувати те, за що покійний віддав своє життя, і збирається на його могилі, де молиться. Є багато співчуття. Наші загиблі не забуті. Коли довга процесія рухається вулицями за труною, люди стають на коліна біля дороги. Це завжди дуже зворушливо.
- Правда теж стала жертвою цієї війни. У кожного свій погляд на речі, і багато в чому це пропаганда війни. Правда дуже складна. В Україні всі чекають перемоги і справедливого миру. Але справа в тому, що ми дуже травмовані, і масштаби руйнування неможливо описати. Багато залежатиме від того, наскільки ефективно ми як суспільство і Церква, зможемо залікувати рани, яких нам завдали.

Підготувала Христина Потерейко, ugcc.lviv.ua

МОТОРОШНО І СВІТЛО ОДНОЧАСНО. НАДІЯ Є!

02.11.2023 р.

Дивлюся, як гойдалки гойдаються – від оптимізму до депресії, від сподівань на краще до страху перед майбутнім. Навіщо ці гойдалки, якщо ми ніяк не зупинимо поїзд, котрий везе нас у майбутнє?

Запам'ятайте: війни однаково бувають безжальні і до палкої віри, і до смертельної зневіри. Війни починаються раптово, всупереч пихатим спробам нашого розуму їх досягнути. Далі вони норовливо ідуть своїм шляхом, з тріском ламаючи не тільки похмурі прогнози циніків, але і рожеві сподівання наївних.

Так, ця війна сповнена чудес, добрих для нас див. Такими дивами були деблокада Києва, наступ на Харківщині. Але навіть у чудес є своя межа, за яку вони ніколи не сягнуть.

Найболючіше – бачити можливості, як ми можемо перемогти, але не мати сили примусити країну і людей навколо їх використати. Я бачу багато людей, котрі знають, які зміни нам потрібні – кожен з них занурений у свою галузь і глибоко там розібрався – але їх не чують.

Весь наш поїзд, палаючи, несеться, летить у сторону безодні, його не зупинити. Але якоюсь дивною мелодією звучить стукіт його коліс, заспокоює мене, спонукає миритися і з сьогоднішнім вогнем, і з завтрашнім проваллям. Божество танцює танець руйнування – тож хто ми такі, щоб вчити його іншим танцям?

Останні дні я бачу навколо зорі – вони світять вдень і вночі, крізь каміння, листя, дерева і асфальт. Це і є секунди мого справжнього життя, коли срібне сяйво йде крізь предмети поруч – і тисячі моїх можливих перемог у сотнях війн не допоможуть мені уникнути моменту, коли мої очі закриються і це сяйво назавжди згасне.

Цей світ нам дали у борг. Хоч як ми не уникнемо віддати його назад, але нам пощастило отримати цей час з ним задарма.

Ігор Луценко/ФБ

«ДРУЖБА БЕЗ КОРДОНІВ» – МІЖКОНФЕСІЙНА ЗУСТРІЧ МОЛОДІ В НІМЕЧЧИНІ

05.11.2023 р.

3–5 листопада 2023 року на українській парафії Св. Миколая в м. Бамберг відбулась міжконфесійна зустріч української та німецької молоді. Понад сімдесят учасників з різних куточків Німеччини з'їхалися на молодіжний вікенд до одного з найкрасивіших міст Німеччини, щоби спільно в молитві переживати і ділитися між собою не лише викликами, переживаннями і труднощами, але й можливостями, досвідом та сподіваннями.

Саме так зароджується дружба. Дружба, не зважаючи на національність, адже серед учасників була молодь з України, Німеччини та Румунії. Дружба, не зважаючи на релігійну конфесію, адже цими днями спільно молилися католики, православні і протестанти. Учасники цього молодіжного вікенду представляли географію практично всієї України (Харків, Донецьк, Краматорськ, Сімферополь, Миколаїв, Київ, Житомир, Тернопіль, Львів, Івано-Франківськ, Закарпаття).

Також вікова палітра учасників була дуже різноманітна, від зовсім юних іще підлітків, абітурієнтів, студентів, і аж до зовсім зрілих молодих батьків з малими дітьми.

Програма зустрічі на ці кілька днів була доволі насичена. Знайомство і спілкування, Літургії у візантійському та римському обрядах, екскурсія старим містом на тему «Культури та релігії міста Бамберг» (дякуємо Katholische Erwachsenenbildung та Eva-Ute Jacob за підтримку), активний діалог і спілкування молоді про досвід пережиття війни в Україні, про цінність дружби, віри і молитви. Вечірні молитовні чужання за мир в Україні у супроводі семінаристів Східної Колегії Айхштет. Справжня кулінарна подорож від італійської піци до баварських сердельок, грильованих на парафіяльному подвір'ї, а на завершення ще й справжнє українське кулінарне диво, приготоване руками наших парафіян – борщ і вареники.

Особливим гостем цього молодіжного вікенду став Владика Богдан, апостольський екзарх для українців у Німеччині та країнах Скандинавії, який долучився до молодіжного дійства не лише уважним слуханням молодих сердець, але й своїм батьківським словом до молоді, щоби ті не втомлювались перемагати зло добром.

Співорганізатором цієї зустрічі була молодіжна команда з душпастирства Weißenhorn (епархія Аугсбург), на чолі з о. Даніелем. Саме із дружби місцевого українського священника о. Івана та о. Даніеля, яка зародилась дистанційно з перших місяців повномасштабного російського вторгнення в Україну, і переросла у спільні душпастирські ініціативи, зародилась ідея спонукати до дружби українську та німецьку молодь.

Ця дружба повинна заохочувати не лише українську молодь до вивчення німецької мови та до здорової інтеграції в німецьке суспільство, уникаючи небезпеки асиміляції та ізоляції, але й до того, щоби місцева німецька молодь не боялася відкривати своє серце і дружні обійми для українців у школах, університетах і своїх рідних домівках.

Для української молоді це була також чудова нагода пережити Україну на чужині, оскільки практично всі учасники говорили, що їм не вистачає такого українського середовища далеко від дому.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

СЛОВО КАРДИНАЛА ҐУАЛТЬЄРО БАССЕТТІ З НАГОДИ ВРУЧЕННЯ ЙОМУ ОРДЕНА МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

05.11.2023 р.

Слово кардинала Ґуалтьєро Бассетті з нагоди вручення йому Ордена митрополита Андрея Шептицького, виголошене в неділю, 5 листопада 2023 року, у катедральному соборі м. Чітта делле П'єве (Умбрія, Італія).

Ваше Блаженство! Достойний брате у Христі! Я зворушений і радий вітати Вас сьогодні, а також від імені нашого архієпископа Івано Маффейса, у цьому визначному храмі, який протягом чотирьох століть був катедральним храмом дієцезії Чітта-делла-П'єве, до її об'єднання з Перуджійським престолом.

Ви прибули до Риму на запрошення Святішого Отця, щоби взяти участь у Синоді Єпископів, який зосередився на фундаментальній темі сопричастя в Церкві та її місії у світі. Перед поверненням на Батьківщину Ви захотіли відвідати мене тут, у спільноті міста Чітта-делла-П'єве, де я мешкаю вже понад рік, завершивши своє активне єпископське служіння. Я дуже вдячний Вам за цей чудовий жест братньої любові та щирої дружби.

Вітаю пана мера, представників влади, священників, українських і пієванських вірних, які зібралися тут.

Під час мого єпископського служіння в Перуджі та виконання моїх обов'язків як очільника італійського єпископату я намагався створити справжнє сопричастя з Вами і Церквою, яку Ви очолюєте, сприяючи братерським та благодійним стосункам (серед іншого хотів би нагадати, як багато зробила асоціація «Гомена» з Перуджі, зокрема пан Алессандро Пріореллі, на користь Карітасу в Києві). Під час мого паломництва до України влітку 2018 року я мав змогу захоплюватися красою вашої землі, її пишною і гостинною природою, яка зараз страшенно понівечена війною, що принесла смерть і незліченні руйнування.

У мене й досі перед очима стоїть образ великої кількості вірних біля Зарваницької святині під час Божественної Літургії, на якій я мав ласку служити на запрошення Вашого Блаженства.

Я також не можу забути молитви українських єпископів у цій святині, які просили Пресвяту Богородицю про моє одужання, коли я вмирав від ковіду. Тепер це я щодня молюся за вас, бо, як сказав апостол Павло в посланні до солунян: *«Такими дорогими ви нам стали!»*.

Серцем я часто перебуваю серед вас. Я хотів би втішати матерів, які втратили своїх синів на війні, хотів би витирати сльози, допомагати хворим, оплакувати загиблих.

Історія повернулася назад і видається, ніби трагічне ідеологічне насильство ХХ сторіччя поширилося в часі, з руйнівною люттю знищуючи людські життя, наче це якась дрібниця...

Здається, що людське життя більше нічого не значить! Презирство до своїх ближніх є навіть предметом гордості: чоловіки, жінки, діти, навіть немовлята, поглинуті жахом жорстокого й нескінченного насильства.

Єднаймося дедалі більше зі Святішим Отцем та всіма людьми доброї волі, які в ці страшні дні не втомлюються просити в Бога найвищого блага – миру в Україні та на Святій Землі.

Дорогі брати і сестри! Слово Боже, яке сьогодні пропонує нам для роздумів Літургія, стосується релігійних провідників народу – тих, кого Господь вибрав пасти своє стадо, згідно із Законом. Йдеться про велику відповідальність, яку Господь Бог поклав на нас і яку нам не завжди вдається добре виконувати.

Пророк Малахія попереджає про велику оману: людина живе вже для того, щоби служити Господові і своїм братам та сестрам, а не для того, щоби виставляти себе напоказ, прагнути перших ролей, насолоджуватися привілеями, робити з себе вождів, щоби наказувати, а не служити. Натомість істинний дух Закону полягає в тому, щоби бути смиреним, служити всім, не очікуючи жодної вигоди.

В Євангелії від Матея Ісус застерігає від тих, хто представляє себе провідниками народу, наділеними божественною владою, але насправді зраджує Закон непослідовністю і гонитвою за славою, яка належить лише Богові. «Сліпими поводитрями» називає їх Ісус: вони наказують і не виконують, наказують за власною примхою і нікому не підкоряються, думають тільки про себе, а про добро інших не дбають.

«Найбільший із вас буде вам слугою. Хто себе вивищить, той буде принижений, а хто себе принизить, той буде вивищений!». Наше завдання – вказати на Нього, Господа, як на єдиного вчителя, а на Бога – як на єдиного істинного Отця.

Церква і світ потребують не сліпих поводитрів, а провідників, які добре бачать та вміють просвічувати інших, провідників, спроможних зрозуміти потреби, багатих духом і людяністю. Не було б війн та братовбивчих побоїщ, якби ми всі плекали глибоке почуття людської гідності.

Якби ми всі мали більше людяності та смирення, закінчилися б навіть найгостріші суперечки.

На цій Божественній Літургії ми просимо Господа, щоби Він перемінив наше серця, щоби вони билися любов'ю до кожної людини. Ми просимо, щоби наше серця були готові любити і служити, щоби потроху змінювати цей «шмат, б'ється за який несамовито» [Данте, Рай, Пісня 22, 151, переклад М. Стріхи – прим. пер.]

Взиваймо до Пресвятої Богородиці, щоби ці трагічні й нещасливі війни якнайшвидше закінчилися і настав день воскресіння для цілих народів!

Переклад з італійської Секретаріату Глави УГКЦ у Римі;
джерело: пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

У м. ГОСТОМЕЛІ НА КИЇВЩИНІ УГКЦ ВІДКРИЛА ПЕРШИЙ ЦЕНТР ЗЦІЛЕННЯ РАН

08.11.2023 р.

8 листопада 2023 року, у день Собору святого архистратига Михаїла й інших безплотних сил, у м. Гостомелі на Київщині відбулося відкриття першого Центру зцілення ран. З цієї нагоди парафіяльну спільноту Преображення Христового вперше відвідав владика Йосиф Мілян, єпископ-помічник Київської архиєпархії УГКЦ, освятивши Центр та очоливши Архиєрейську Божественну Літургію.

Перед початком Божественної Літургії владика Йосиф Мілян у співслужінні з о. Романом Славичем, настоятелем місцевої парафії Преображення Господнього, та іншими священнослужителями здійснив Чин освячення приміщення Центру зцілення ран.

Центри зцілення ран – це ініціатива Патріаршої фундації «Мудра справа» для ефективної та адекватної відповіді на наслідки російської війни проти України. Мета постання цих Центрів, як зазначає керівник «Мудрої справи», Патріарший економ о. Любомир Яворський, є потрійною.

Перш за все, йдеться про місце для надання гуманітарної допомоги для найбільш постраждалих внаслідок війни та найбільш потребуючих. По-друге, йдеться про простір для психологічної підтримки завдяки залученню професійних психологів та психотерапевтів. І по-третє, це нагода для більш ефективної та ширшої душпастирської діяльності. Адже центр може також використовуватися для здійснення богослужінь, проведення молитов, чувань та катехитичних зустрічей.

Перший Центр зцілення ран, поставлений у м. Гостомелі на Київщині, зведений завдяки підтримці вірних та небайдужих добродійців із Пармської єпархії Святого Йосафата на чолі із владикою Богданом Данилом. [...]

Після Літургії, не зважаючи на дощову погоду, владика Йосиф із священниками та вірними вийшли надвір для здійснення освячення хреста на місці майбутнього будівництва церкви.

«Тут буде Церква. Бо Церква – це не архітектурна споруда, Церква – це люди. Ви маєте престіл. І поки що у цьому скромному, затишному, гарному будиночку це буде вашим престолом, допоки тут не постане п'ятикупольний храм», – мовив владика Йосиф Мілян, тримаючи у руках антимінс та пояснюючи його значення.

«Цей будиночок насамперед для нас є нагодою організувати літургійно-молитовне життя нашої громади. Оскільки перша наша Літургія відбувалася просто неба на Великдень 2022 року, відразу після декупації Гостомеля. І це було на парковці біля будинку. Згодом ми перейшли на молитву у підвальне приміщення, а тепер ми маємо нагоду і радість молитися на ділянці, де у майбутньому плануємо звести храм.

Тож тепер ми чуємося своєрідними господарями, які можуть приймати людей. Від сьогодні ми плануємо налагодити більш насичене літургійне життя, щоби окрім неділь і свят також мати дні поминальних молитов за наших померлих та дні молитов за Україну», – зазначає у коментарі пресслужбі Патріаршої фундації «Мудра справа» о. Роман Славич. [...]

Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ;
повністю із дописом можна ознайомитися за [ПОСИЛАННЯМ](#)

ПИТАННЯ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАКОНОДАВЦІВ ПРО УКРАЇНУ

08.11.2023 р.

Уявіть, що свобода в усьому світі [занепадає](#). Уявіть, що все стало настільки погано, що диктатура фактично вторглася в демократичну країну з прямою метою знищити її свободу та її народ. І все ж... уявіть, що цей народ дав відсіч. Уявіть, що його лідери залишилися в країні. Уявіть, що цей народ зібрався, підтримав і приєднався до своїх збройних сил, стримав вторгнення непереборної, як вважалося, сили. Уявіть, що їх опір є яскравим моментом в історії демократії цього століття. Нам не треба уявляти: цей напад прийшов з Росії, а ці люди – українці. Ви хочете їх здати?

З метою запобігти нападу з боку Радянського Союзу, а потім з боку Росії американці мають альянс у Північній Америці та Європі, який існує вже понад сімдесят років. Уявіть, що коли стався російський напад, молот упав на країну, до цього альянсу не допущено. Україна дійсно прийняла на себе весь тягар вторгнення, чинила опір і переломила хід подій: здійснила завдання країн, чії економіки, разом узяті, у двісті п'ятдесят разів більші за українську. При цьому Україна знищила стільки російської техніки, що напад Росії на НАТО став вкрай малоймовірним. Кров'ю десятків тисяч своїх солдатів українці захистили кожного члена цього альянсу, зробивши ймовірність того, що американцям доведеться воювати в Європі, значно меншою. Ви хочете їх здати?

(Якщо хтось досі вважає, що НАТО має якесь відношення до вторгнення Росії в Україну, задумайтесь: вторгнення в Україну зробило Росію значно вразливішою. Якби Росія справді боялася НАТО, вторгнення в Україну було б останнім, на що вона би пішла. Російські лідери чудово розуміють, що НАТО не вторгнеться в Росію – і саме тому вони можуть відвести війська від кордонів членів НАТО Норвегії та Фінляндії і відправити вбивати українців).

«Обличчя російсько-української війни», 26.10.2023 р. «Чотири доби поспіль ворог атакував Хмельниччину», – заявив 25 жовтня заступник начальника адміністрації Хмельницької області Сергій Тюрін. Того ж дня у міністерстві енергетики України повідомили про російський удар по території поблизу Хмельницької АЕС. У Славуті через російські обстріли пошкоджено близько 300 житлових будинків. Постраждали 18 людей. На світліні жінка у своєму будинку, пошкодженому під час російської атаки на Хмельницьку область.

Світлина: Ян Доброносів / Global Images Ukraine /

Протягом усього цього століття американські політики і стратеги всіх політичних орієнтацій сходяться на думці, що найбільша загроза глобальної війни походить від Китаю. Сценарій цього жахливого конфлікту, в якому можуть воювати і загинути сотні тисяч американських солдатів, – це наступ Китаю на Тайвань. А тепер уявіть, що цього можна уникнути без жодних витрат і без жодного ризику.

Наступальна операція, за якою зараз спостерігає китайське керівництво, – це операція Росії проти України. Український опір продемонстрував, наскільки складною буде китайська наступальна операція в Тихому океані. Добра політика щодо України є найкращою політикою щодо Китаю.

Чи ми хочемо відмовитися від величезного і неочікуваного геополітичного виграшу, який нам дала Україна? Ми самі не могли би зробити нічого ефективнішого для стримування Китаю, ніж те, що роблять українці, – і те, що роблять українці, жодним чином не є ворожим щодо Китаю. Українці забезпечують нас в цьому, як і в інших питаннях. Ви хочете їх здати?

«Обличчя російсько-української війни». Президент Володимир Зеленський вручає ордена «Золота Зірка» рідним військовослужбовців ЗСУ та СБУ, яким посмертно надали звання Героя України. Київ, Маріїнський палац, 27 жовтня 2023 року.

Світлина: Прес-служба президента України

Уявіть – а це правда – що весь світ спостерігає за війною в Україні. З точки зору всіх (незалежно від того, чи ми їм подобаємося, чи вони нас ненавидять, чи ми їм байдужі) Україна виглядає очевидним союзником і легким виграшем для Сполучених Штатів. Кожен у світі, незалежно

від своєї ідеології, знає, що Україна є демократією – а Америка має підтримувати демократію. Кожен у світі, незалежно від стану своєї економіки, знає, що наша економіка величезна, значно більша за російську, і що економічна сила виграє війни.

**Будь-хто в світі може легко побачити,
що американці не наражаються на небезпеку
в Україні та що американці отримують
надзвичайні моральні й геополітичні
вигоди від українського опору.**

Іншими словами, з точки зору всіх спостерігачів припинення фінансування України продемонструвало би величезну слабкість Америки. Чи саме таке обличчя ми хочемо показати світові? Чи хочемо ми сказати всім, що ми ненадійні й не знаємо власних інтересів? Українці з американською допомогою роблять американців розумними та сильними. Ви хочете їх здати?

Уявіть, що це війна, яку можна виграти – бо так воно і є. Головна стратегічна мета Росії – захоплення Києва – не була досягнута. Україна виграла битву за Київ. Росія була змушена відступити з-під Києва та з Чернігівської й Сумської областей. Уявіть, що кампанія Росії з захоплення Харкова провалилася. Україна виграла Харківську битву. Уявіть, що Херсон, єдиний обласний центр, який Росія захопила в цій війні, Україна відвоювала. Україна виграла битву за Херсон. Острів Зміїний, втрачений на початку війни, Україна відвоювала. Україна повернула собі більше половини території, захопленої Росією в ході цього вторгнення.

«Обличчя російсько-української війни», 26.10.2023 р. Український військовий готує FPV-дрон до атаки на російські позиції під Бахмутом, де продовжуються активні бої.

Світлина: Костянтин Ліберов / Libkos /

Знаючи, що все це правда – уявіть, що Путін теж це знає. Головний наступальний інструмент Росії, воєнізована «група Вагнера», виступила проти Путіна – і Путіну довелося вбити її лідера. Уявіть, що Путін знає, що він не зможе захопити більше української землі – якщо, звичайно, американська допомога не зникне. Україна має стратегію перемоги, яка передбачає успіхи на полі бою. Путін має стратегію перемоги, яка передбачає голоси в Конгресі США. Путін вважає, що у Капітолії в нього більше шансів, ніж у Києві. Чи ж ми хочемо підтвердити його рацію?

Уявіть світову продовольчу систему, в якій Україна є головним вузлом.

У нормальні часи Україна може прогодувати чотириста мільйонів людей, і зазвичай Всесвітня продовольча програма ООН залежить від України. Український експорт годує деякі з найбільш чутливих частин Близького Сходу й Африки. Значна частина нестабільності в цих регіонах пов'язана з нестачею продовольства. Росія зруйнувала велику дамбу, щоби знищити українські сільськогосподарські угіддя. Її у величезних масштабах замінувала українські ферми. Росія націлює свої ракети на порти і зерносховища, а також претендує на піратське право зупиняти за допомогою свого флоту судноплавство на Чорному морі.

І все ж... Подумайте, що українці чинять опір і тут. Українські фермери важко працюють. Україна все ще постачає продовольство до Всесвітньої продовольчої програми. Українці, завдяки власній інноваційній зброї та розумній тактиці, зуміли залякати Чорноморський флот і відкрити канал для комерційного судноплавства. Щоб годувати людей, які потребують цього. Ви хочете їх здати?

Уявіть, що ми – країна, яка переймалася воєнними злочинами. І уявіть, що існує закон, міжнародна конвенція про геноцид, який визначає п'ять дій, що становлять геноцид, – і що росіяни скоїли кожен із цих злочинів в Україні.

Я не можу продовжувати писати «уявіть», коли я сам бачив ці ями смерті. Я не можу говорити «уявіть», коли моїх знайомих авторів убивають за те, що вони представляють українську культуру. Я не можу залишатися спокійним, коли читаю, що російська держава хвалиться тим, що забрала 700 тисяч українських дітей на русифікацію, коли щодня російські пропагандисти дають зрозуміти, що російські цілі – це війна на цілковите винищення. І все ж українці чинять опір і не здаються.

«Обличчя російсько-української війни», 24.10.2023 р. Захід сонця у зруйнованому Ізюмі Харківської області. Російські загарбники захопили місто у перші дні війни. Ізюм повернувся під контроль ЗСУ під час українського контрнаступу у вересні 2022 року.

Світлина: Bram Janssen / AP /

Це геноцид, який можна зупинити – і вони його зупиняють. Ми живемо за сценарієм, на який, як ми говоримо, чекали: коли американські дії можуть зупинити геноцид, просто допомагаючи людям, які стали мішенню, просто сплачуючи їхні рахунки. Щоразу, коли українці відвойовують землю, вони рятують людей. Саме так вони думають про свої звільнені території: як про місця, де більше не викрадатимуть дітей, не катуватимуть цивільних, не вбиватимуть місцевих лідерів. Ви хочете здати людей під геноцидну окупацію? Людей, які робили для вас лише добро?

Я чув виправдання, що американці «втомилися». Я був в Україні тричі з початку війни. Був і в столиці, і в провінції. Я практично не бачив жодного американця – втомленого чи ні – в цій країні. І це з тієї простої причини, що ми не в Україні. Як ми можемо бути втомлені війною, в якій ми не беремо участі? Коли ми навіть не присутні? Це абсурд. Те, що ми даємо гроші на добру справу, не викликає жодної втоми – а це все, що ми робимо. Приємно допомагати іншим людям, допомагаючи собі у добрій справі.

Якщо ми припинимо підтримувати Україну, то все раптово погіршиться і ніхто не буде говорити про «втому», тому що ми всі будемо говорити про катастрофу в усіх вимірах: постачання продовольства, військові злочини, міжнародна нестабільність, розширення війни, крах демократії. Все, що українці роблять для нас, може бути зведено нанівець, якщо ми відмовимося допомагати. Чому законодавці взагалі розглядають такий варіант?

«Обличчя російсько-української війни», 24.10.2023 р. Сапер Національної поліції України Андрій Ільков, який минулого року втратив ногу внаслідок вибуху міни, проводить операцію з розмінування поля в Ізюмському районі Харківської області. До складу загону входять двоє саперів, які повернулися до роботи після втрати кінцівок під час розмінування під Херсоном та Харковом.

Світлина: Сергій Бобок / AFP /

Якби ви знали так багато українців, як знаю я, ви би знали людей, яких поранили або вбили. Ви би знали людей, які проживають свої дні з темними

колами під очима – бо у всіх є темні кола під очима. Ви би знали людей, які втратили когось – бо всі когось втрачали. Ви би знали людей, які сумують, але все ж таки роблять усе, що можуть. Але ви би не знали нікого в Україні, хто вважає, що втома – це привід опустити руки. Ви хочете здати таких людей?

Я чув й іншу відмовку: мовляв, треба провести аудит зброї, яку ми відправляємо в Україну. Витрати мінімальні, а вигода велика: п'ять центів з одного нашого долара на оборону, щоб досягти того, що ми самі з усіма іншими не можемо зробити. І ось що: зброя, яку ми відправляємо в Україну, – це єдина зброя на наших складах, яка проходить аудит. Її перевіряють не бухгалтери в костюмах і краватках, а чоловіки і жінки в камуфляжі. Її використовують – і добре використовують – люди, від яких залежить життя і майбутнє країни. Українці використовують американську протиповітряну оборону ефективніше, ніж хтось міг собі уявити.

«Обличчя російсько-української війни», 23.10.2023 р. Весною 2022 року про Ірпінь – як і про сусідню Бучу – дізнався весь світ. Російські війська окупували Ірпінь на початку повномасштабного вторгнення, 28 березня 2022 року місто повернулося під контроль ЗСУ. В Ірпені виявили тоді тіла 269 мирних мешканців, які загинули під час російської окупації. Менше ніж за місяць близько 30 % інфраструктури та приблизно 70 % будівель Ірпеня було знищено. Тепер місто відновлюють, на місці знесених будівель, які визнали непридатними для відновлення, робітники будують нові будинки.

Світлина: Олег Петрасюк / EPA /

Українці використовують американські ракети, які ми вважаємо застарілими, для знищення найсучасніших російських ресурсів. Українці беруть американську зброю, створену в столітті минулому, і використовують її, щоб захистити себе і всіх нас у цьому. Значною мірою вони використовують буквально ту зброю, за утилізацію якої ми би інакше платили, бо вважаємо її застарілою.

Якщо аудит полем бою, проведений українською армією, недостатньо добрий: що ж, тоді, будь ласка, американські законодавці, приїжджайте, відвідайте Україну і переконайтеся на власні очі. Вам і вашим співробітникам будуть дуже раді. Українці хочуть, щоб ви приїхали. Було би дуже добре, якби більше з нас відвідало Україну.

Я ж скажу вам, що бачив в Україні: коли українці бачать американські системи озброєння, вони аплодують. А ви хочете їх здати?

PS. Ця стаття була написана з думкою про [американських] законодавців. Будь ласка, поділіться нею з ними, зв'яжіться з ними і скажіть, що ви підтримуєте запропонований пакет підтримки для України. Якщо ви бажаєте безпосередньо допомогти українцям, будь ласка, підтримайте мою кампанію зі збору коштів для виявлення безпілотників. Якщо ви хочете допомогти українцям в літописі війни, розгляньте можливість зробити пожертву для проєкту «Documenting Ukraine».

Timothy Snyder, [«Would you sell them out?»](#); джерело: [«Збруч»](#)

МОЛИТВА

О співчутливий Господи і Джерело життя! Складаємо Тобі поклін і славу за Твою милість і Твоє довготерпіння. Дякуємо Тобі, що не покинув нас в наших загрозах, утисках і болях. Дякуємо Тобі, що разом з нами йдеш дорогою життя, а Твоя присутність приносить світло і надію усюди там, де, на перший погляд, тріумфує зло, насилля, ненависть й агресія. Скріпи в наших серцях віру в те, що смерть не є останнім актом нашого життя. Зміцни надію, що після випробувань і страждань цього життя Ти сам зустрінеш нас і поведеш туди, «де немає болісті, ні печалі, ні зітхання, але життя безконечне». Амінь.

Джерело: [#НазустрічРіздву](#)

Роман Барабах, «Очікування Різдва»

Продовження «Хроніки війни», на жаль, буде...

Автор: Александер Малаховський

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потребі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetsky

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
chr.holos@gmail.com
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München

Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5